

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ UNESCO
COMMISSION NATIONALE HELLENIQUE POUR L' UNESCO
HELLENIC NATIONAL COMMISSION FOR UNESCO

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Σύσταση σχετικά με το νομικό καθεστώς των εκπαιδευτικών

5 Οκτωβρίου 1966

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΑΘΗΝΑ 2008

Η Ειδική Διακυβερνητική Διάσκεψη σχετικά με το νομικό καθεστώς των εκπαιδευτικών,

Υπενθυμίζοντας ότι το δικαίωμα στην εκπαίδευση είναι θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα,

Έχοντας επίγνωση της ευθύνης των κρατών για την παροχή κατάλληλης εκπαίδευσης για όλους σύμφωνα με το άρθρο 26 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, τις αρχές 5, 7 και 10

της Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Παιδιού και της Διακήρυξης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την προώθηση μεταξύ της νεολαίας των ιδανικών της ειρήνης, αμοιβαίου σεβασμού και κατανόησης μεταξύ των λαών,

Έχοντας γνώση της ανάγκης για πιο εκτενή και διαδεδομένη γενική, τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, με σκοπό την πλήρη αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων δεξιοτήτων και της νοημοσύνης ως ουσιαστική συμβολή στη συνεχή ηθική και πολιτιστική πρόοδο και στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη,

Αναγνωρίζοντας τον ουσιαστικό ρόλο των εκπαιδευτικών στην εκπαιδευτική πρόοδο και τη σημασία της συμβολής τους στην ανάπτυξη του ατόμου και της σύγχρονης κοινωνίας,

Μεριμνώντας ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι εκπαιδευτικοί απολαμβάνουν νομικό καθεστώς ανάλογο με αυτόν τον ρόλο,

Λαμβάνοντας υπόψη τη μεγάλη ποικιλομορφία των νόμων, κανονισμών και συνηθειών που, στις διαφορετικές χώρες, καθορίζουν τον σχεδιασμό και την οργάνωση της εκπαίδευσης,

Λαμβάνοντας επίσης υπόψη την ποικιλομορφία των ρυθμίσεων που στις διαφορετικές χώρες ισχύουν για το διδακτικό προσωπικό, ειδικότερα σύμφωνα με το εάν οι κανονισμοί σχετικά με τις δημόσιες υπηρεσίες ισχύουν για τους ίδιους,

Πεπεισμένοι ότι παρά αυτές τις διαφορές παρόμοια ζητήματα προκύπτουν σε όλες τις χώρες όσον αφορά τη θέση των εκπαιδευτικών και ότι αυτά τα θέματα απαιτούν την εφαρμογή ενός συνόλου κοινών προτύπων και μέτρων, ο καθορισμός των οποίων αποτελεί σκοπό της παρούσας Σύστασης,

Επισημαίνοντας τους όρους των υφιστάμενων διεθνών συμβάσεων που ισχύουν για τους εκπαιδευτικούς, και ειδικότερα των οργάνων που ασχολούνται με τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα όπως η Σύμβαση για την Ελευθερία του Συνεταιρίζεσθαι και την Προστασία του Δικαιώματος του Συνέρχεσθαι του 1948, η Σύμβαση περί Συνδικαλιστικού δικαιώματος και συλλογικών διαπραγματεύσεων του 1949, η Σύμβαση σχετικά με την ίση αμοιβή του 1951, και η Σύμβαση για την εισαγωγή Διακρίσεων (εργασία και απασχόληση) του 1958, που υιοθετήθηκε από τη Γενική Διάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, και η Σύμβαση ενάντια στις Διακρίσεις στην Εκπαίδευση του 1960, που υιοθετήθηκε από τη Γενική Διάσκεψη του Εκπαιδευτικού, Επιστημονικού και Πολιτιστικού Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών (UNESCO),

Επισημαίνοντας επίσης τις συστάσεις σχετικά με τις διάφορες πτυχές της προετοιμασίας και του νομικού καθεστώτος των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση που υιοθετείται από τη Διεθνή Διάσκεψη για τη Δημόσια Εκπαίδευση που συγκαλείται από κοινού από την UNESCO και το Διεθνές Γραφείο Εκπαίδευσης, και τη σύσταση σχετικά με την Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση του 1962, όπως υιοθετήθηκε από τη Γενική Διάσκεψη της UNESCO,

Επιθυμώντας να συμπληρώσει τα υπάρχοντα πρότυπα με διατάξεις σχετικά με τα ζητήματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για τους εκπαιδευτικούς και να επιλύσει το πρόβλημα της έλλειψης εκπαιδευτικών,

Έχει υιοθετήσει την παρούσα σύσταση:

I. Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς της Σύστασης:

(α) η λέξη "εκπαιδευτικός" αναφέρεται σε όλα εκείνα τα άτομα στα σχολεία που είναι αρμόδια για την εκπαίδευση των μαθητών

(β) η έκφραση «νομικό καθεστώς», όπως χρησιμοποιείται σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς, αναφέρεται αφενός στην κοινωνική θέση ή το σεβασμό που τους αποδίδεται, όπως αποδεικνύεται από το επίπεδο εκτίμησης της σπουδαιότητας της εργασίας τους και της ικανότητάς τους στην εκτέλεση του, και αφετέρου στις συνθήκες εργασίας, στην αμοιβή και σε άλλα υλικά οφέλη που τους χορηγούνται σε σχέση με άλλες επαγγελματικές ομάδες.

II. Πεδίο

2. Η παρούσα σύσταση ισχύει για όλους τους εκπαιδευτικούς, στα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία μέχρι την ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, είτε πρόκειται για βρεφικό σταθμό, είτε για παιδικό σταθμό, είτε για σχολεία πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που παρέχουν τεχνική, επαγγελματική ή αισθητική αγωγή.

III. Κατευθυντήριες αρχές

3. Η εκπαίδευση από τα πρώτα σχολικά χρόνια πρέπει να στοχεύει στην καθολική ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και στην πνευματική, ηθική, κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική πρόοδο της κοινότητας, καθώς και στο να εμφυσήσει βαθύτατο σεβασμό για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες. Στο πλαίσιο αυτών των αξιών μεγάλη σημασία πρέπει να αποδοθεί στη συμβολή της εκπαίδευσης στην ειρήνη και την κατανόηση, στην ανοχή και την φιλία μεταξύ όλων των εθνών και μεταξύ των φυλετικών ή θρησκευτικών ομάδων.

4. Πρέπει να αναγνωριστεί ότι η πρόοδος στην εκπαίδευση εξαρτάται κατά μεγάλο μέρος από τα προσόντα και τη δυνατότητα του διδακτικού προσωπικού γενικά, και από τις ανθρώπινες, παιδαγωγικές και τεχνικές ικανότητες του κάθε εκπαιδευτικού.

5. Το νομικό καθεστώς των εκπαιδευτικών πρέπει να είναι ανάλογο προς τις ανάγκες της εκπαίδευσης όπως αξιολογείται λαμβάνοντας υπόψη τους εκπαιδευτικούς στόχους και σκοπούς.

Πρέπει να αναγνωριστεί ότι η κατάλληλη θέση των εκπαιδευτικών και ο οφειλόμενος δημόσιος σεβασμός για το διδασκαλικό επάγγελμα είναι μεγάλης σπουδαιότητας για την πλήρη πραγματοποίηση αυτών των στόχων και σκοπών.

6. Η διδασκαλία πρέπει να θεωρηθεί επάγγελμα: είναι μια μορφή δημόσιας υπηρεσίας που απαιτεί από τους εκπαιδευτικούς ειδικές γνώσεις και εξειδικευμένες δεξιότητες, που έχουν αποκτηθεί και που διατηρούνται με αυστηρή και συνεχή μελέτη.

Απαιτεί επίσης (από τους εκπαιδευτικούς) αίσθημα προσωπικής και συλλογικής ευθύνης για την εκπαίδευση και για την ευημερία των μαθητών τους οποίους καλούνται να διδάξουν.

7. Όλες οι πτυχές της προετοιμασίας και της απασχόλησης των εκπαιδευτικών πρέπει να είναι απαλλαγμένες από οποιαδήποτε μορφή διάκρισης λόγω φυλής, χρώματος, φύλου, θρησκείας, πολιτικής άποψης, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, ή οικονομικής κατάστασης.

8. Οι συνθήκες εργασίας για τους εκπαιδευτικούς πρέπει να είναι τέτοιες που να προωθούν με τον καλύτερο τρόπο την αποτελεσματική μάθηση και να επιτρέπουν στους εκπαιδευτικούς να επικεντρωθούν στα επαγγελματικά τους καθήκοντα.

9. Οι οργανώσεις των εκπαιδευτικών πρέπει να αναγνωριστούν ως δύναμη που μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην εκπαιδευτική πρόοδο και που επομένως πρέπει να συνδεθεί με τον καθορισμό της εκπαιδευτικής πολιτικής.

IV. Εκπαιδευτικοί στόχοι και πολιτικές

10. Πρέπει να ληφθούν κατάλληλα μέτρα σε κάθε χώρα, έτσι ώστε να διαμορφωθούν περιεκτικές εκπαιδευτικές πολιτικές σύμφωνες με τις κατευθυντήριες αρχές, επισύροντας την προσοχή σε όλους τους διαθέσιμους πόρους, ανθρώπινους και άλλους.

Παράλληλα με αυτές τις ενέργειες, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να λάβουν υπόψη τις συνέπειες που έχουν για τους εκπαιδευτικούς οι ακόλουθες αρχές και στόχοι:

(α) αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα κάθε παιδιού η απολαβή των πληρέστερων δυνατών εκπαιδευτικών ευκαιριών. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα παιδιά για τα οποία απαιτείται ειδική παιδαγωγική φροντίδα

(β) πρέπει να παρέχονται εξίσου όλες οι δυνατότητες που θα επιτρέπουν σε κάθε άνθρωπο να απολαμβάνει του δικαιώματός του στην εκπαίδευση χωρίς διάκριση λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, θρησκείας, πολιτικής άποψης, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης ή οικονομικής κατάστασης,

(γ) δεδομένου ότι η εκπαίδευση συνιστά υπηρεσία θεμελιώδους σημασίας για το δημόσιο συμφέρον, πρέπει να αναγνωριστεί ως ευθύνη του κράτους, το οποίο πρέπει να παρέχει ένα επαρκές δίκτυο σχολείων, ελεύθερη εκπαίδευση σε αυτά τα σχολεία και υλική βοήθεια στους ενδεείς μαθητές. Αυτό δεν πρέπει να εννοηθεί με τρόπο που θα παρεμποδίσει την ελευθερία των γονέων και, όπου έχει εφαρμογή, των νόμιμων κηδεμόνων να επιλέγουν για τα παιδιά τους σχολεία διαφορετικά από εκείνα που καθορίζονται από το κράτος, ή που θα παρεμποδίσει την ελευθερία των ατόμων και των οργανισμών να καθιερώνουν και να διευθύνουν εκπαιδευτικά ιδρύματα που συμμορφώνονται προς τα θεμελιώδη εκπαιδευτικά πρότυπα όπως αυτά καθορίζονται ή εγκρίνονται από το κράτος

(δ) δεδομένου ότι η εκπαίδευση είναι ουσιαστικός παράγοντας για την οικονομική ανάπτυξη, ο εκπαιδευτικός προγραμματισμός πρέπει να αποτελέσει αναπόσπαστο τμήμα του συνολικού οικονομικού και κοινωνικού προγραμματισμού που έχει σκοπό να βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης

(ε) δεδομένου ότι η εκπαίδευση είναι μια συνεχής διαδικασία οι διάφοροι κλάδοι της διδασκαλικής υπηρεσίας πρέπει να συντονιστούν για να βελτιώσουν την ποιότητα της εκπαίδευσης για όλους τους μαθητές και να ενισχύσουν τη θέση των εκπαιδευτικών

(στ) πρέπει να υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση σε ένα ευέλικτο σχολικό σύστημα, κατάλληλα οργανωμένο, έτσι ώστε τίποτα να μην περιορίζει τις ευκαιρίες κάθε παιδιού στην πρόοδο σε οποιαδήποτε βαθμίδα, σε οποιοδήποτε τύπο εκπαίδευσης

(ζ) όσον αφορά τον εκπαιδευτικό στόχο, κανένα κράτος δεν πρέπει να ικανοποιηθεί μόνο με την ποσότητα, αλλά πρέπει να επιδιώξει επίσης να βελτιώσει την ποιότητα

(η) στην εκπαίδευση είναι απαραίτητοι τόσο ο μακροπρόθεσμος όσο και ο βραχυπρόθεσμος σχεδιασμός και προγραμματισμός. Η αποδοτική ένταξη των σημερινών μαθητών στην κοινότητα θα εξαρτηθεί περισσότερο από τις μελλοντικές ανάγκες παρά από τις παρούσες απαιτήσεις

(ι) όλος ο εκπαιδευτικός προγραμματισμός πρέπει να περιλαμβάνει σε κάθε στάδιο από νωρίς πρόβλεψη για την κατάρτιση, και την περαιτέρω επιμόρφωση, ικανοποιητικού αριθμού πλήρως ικανών και καταρτισμένων εκπαιδευτικών της ενδιαφερόμενης χώρας, που είναι εξοικειωμένοι με τη ζωή των ανθρώπων της χώρας αυτής και ικανοί να διδάξουν στη μητρική γλώσσα

(ι) η συντονισμένη συστηματική και συνεχής έρευνα και δράση στον τομέα της προετοιμασίας των εκπαιδευτικών και της συνεχούς επιμόρφωσης είναι ουσιαστικές, συμπεριλαμβάνοντας, σε διεθνές επίπεδο, προγράμματα συνεργασίας και ανταλλαγή των αποτελεσμάτων της έρευνας

(κ) πρέπει να υπάρξει στενή συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών, οργανώσεων των εκπαιδευτικών, εργοδοτών και εργαζομένων, και των γονέων καθώς επίσης και των πολιτιστικών οργανισμών και των οργάνων εκμάθησης και έρευνας, με σκοπό τον καθορισμό της εκπαιδευτικής πολιτικής και των συγκεκριμένων στόχων της

(λ) εφόσον η επίτευξη των στόχων και των σκοπών της εκπαίδευσης εξαρτάται κατά μεγάλο μέρος από τα οικονομικά μέσα που διατίθενται , πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, σε όλες τις χώρες, στην εξοικονόμηση, στο πλαίσιο του εθνικού προϋπολογισμού, ενός επαρκούς ποσοστού του εθνικού εισοδήματος για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης.

V. Προετοιμασία (κατάρτιση) για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού

Επιλογή

11. Η πολιτική που καθορίζει την είσοδο στην προετοιμασία για τη διδασκαλία πρέπει να βασίζεται στην ανάγκη να παρασχεθεί στην κοινωνία επαρκής αριθμός εκπαιδευτικών που διαθέτουν το απαραίτητο ήθος, διανοητικές και φυσικές ικανότητες και που έχουν την απαιτούμενη επαγγελματική γνώση και δεξιότητες.

12. Για την κάλυψη αυτής της ανάγκης, οι εκπαιδευτικές αρχές πρέπει να παρέχουν κατάλληλα κίνητρα για την προετοιμασία για τη διδασκαλία και ικανοποιητικό αριθμό θέσεων στα αντίστοιχα ιδρύματα.

13. Η ολοκλήρωση μιας εγκεκριμένης σειράς μαθημάτων σε ένα αρμόδιο ίδρυμα κατάρτισης εκπαιδευτικών πρέπει να απαιτείται από όλα τα άτομα που εισέρχονται στο επάγγελμα.

14. Η εισαγωγή στην προετοιμασία των εκπαιδευτικών πρέπει να βασίζεται στην ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σε αποδεδειγμένα στοιχεία ότι τα ενδιαφερόμενα άτομα διαθέτουν τις προσωπικές ιδιότητες που θα βοηθήσουν ώστε να γίνουν αντάξια μέλη του επαγγέλματος.

15. Ενώ τα γενικά πρότυπα για την εισαγωγή στην προετοιμασία των εκπαιδευτικών πρέπει να διατηρηθούν, τα άτομα που στερούνται ορισμένες από τις επίσημες ακαδημαϊκές απαιτήσεις για την εισαγωγή, αλλά κατέχουν πολύτιμη εμπειρία, ιδιαίτερα στους τεχνικούς και επαγγελματικούς τομείς, δύναται να γίνουν δεκτά.

16. Επαρκείς επιχορηγήσεις ή χρηματοδοτική συνδρομή πρέπει να είναι διαθέσιμες στους σπουδαστές που προετοιμάζονται για τη διδασκαλία ώστε να τους επιτρέψουν να παρακολουθήσουν τα παρεχόμενα μαθήματα και να ζήσουν αξιοπρεπώς. Όσο αυτό είναι δυνατό, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να επιδιώξουν να καθιερώσουν ένα ελεύθερο σύστημα ιδρυμάτων προετοιμασίας εκπαιδευτικών.

17. Οι πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες και τις επιχορηγήσεις ή την οικονομική συνδρομή για την προετοιμασία εκπαιδευτικών πρέπει να είναι άμεσα διαθέσιμες στους σπουδαστές και σε άλλα άτομα που επιθυμούν να προετοιμαστούν για τη διδασκαλία.

18. (1) Ανάλογη προσοχή πρέπει να δοθεί στην αξία των προγραμμάτων προετοιμασίας εκπαιδευτικών που πραγματοποιούνται σε άλλες χώρες καθώς καθιερώνεται συνολικά ή εν μέρει το δικαίωμα άσκησης του διδασκαλικού επαγγέλματος.

(2) Πρέπει να ληφθούν μέτρα με σκοπό την επίτευξη διεθνούς αναγνώρισης των πιστοποιητικών διδασκαλίας που παρέχουν επαγγελματική θέση σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα.

Προγράμματα προετοιμασίας εκπαιδευτικών

19. Σκοπός ενός προγράμματος προετοιμασίας εκπαιδευτικών πρέπει να είναι να αναπτύξει σε κάθε σπουδαστή την γενική μόρφωση και την προσωπική καλλιέργειά του, τη δυνατότητά του να διδάξει και να εκπαιδεύσει άλλους, τη συνειδητοποίηση των αρχών στις οποίες βασίζονται οι καλές ανθρώπινες σχέσεις, εντός και εκτός των εθνικών ορίων, και ένα αίσθημα ευθύνης ώστε να συμβάλει αφενός με τη διδασκαλία και αφετέρου με το παράδειγμα του στην κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική πρόοδο.

20 Ένα πρόγραμμα προετοιμασίας εκπαιδευτικών πρέπει κυρίως να περιλαμβάνει:

(α) γενικές σπουδές

(β) μελέτη των κύριων στοιχείων της φιλοσοφίας, ψυχολογίας, κοινωνιολογίας, όπως εφαρμόζονται στην εκπαίδευση, θεωρία και ιστορία της εκπαίδευσης και της συγκριτικής εκπαίδευσης, πειραματική παιδαγωγική, σχολική διοίκηση και μέθοδοι διδασκαλίας των διαφόρων μαθημάτων

(γ) μαθήματα σχετικά με τον τομέα διδασκαλίας του σπουδαστή

(δ) πρακτική στη διδασκαλία και στη διοργάνωση εξωσχολικών δραστηριοτήτων υπό την καθοδήγηση πλήρως καταρτισμένων εκπαιδευτικών.

21. (1) Όλοι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προετοιμαστούν σε γενικά, ειδικά και παιδαγωγικά θέματα στα πανεπιστήμια, ή σε ιδρύματα σε επίπεδο ανάλογο με των πανεπιστημίων, ειδάλλως στα ειδικά ιδρύματα για την προετοιμασία των εκπαιδευτικών.

(2) Το περιεχόμενο των προγραμμάτων προετοιμασίας εκπαιδευτικών μπορεί εύλογα να ποικίλει ανάλογα με τα καθήκοντα που οι εκπαιδευτικοί αναμένεται να επιτελέσουν σε διαφορετικού τύπου σχολεία, όπως τα ιδρύματα για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες ή οι τεχνικές και επαγγελματικές σχολές.

Στην τελευταία περίπτωση, τα προγράμματα μπορεί να περιλαμβάνουν πρακτική εμπειρία που αποκτιέται στη βιομηχανία, το εμπόριο ή τη γεωργία.

22. Ένα πρόγραμμα προετοιμασίας εκπαιδευτικών μπορεί να παρέχει μια επαγγελματική σειρά μαθημάτων είτε ταυτόχρονα είτε μετά από μια πορεία προσωπικής ακαδημαϊκής ή εξειδικευμένης εκπαίδευσης ή καλλιέργειας ικανοτήτων.

23. Η εκπαίδευση για τη διδασκαλία πρέπει κανονικά να είναι πλήρους απασχόλησης. Ειδικές ρυθμίσεις μπορούν να γίνουν για μεγαλύτερης ηλικίας άτομα που εισέρχονται στο επάγγελμα και για άτομα σε άλλες ειδικές κατηγορίες που εισέρχονται για να παρακολουθήσουν το σύνολο ή μέρος των μαθημάτων σε βάση μερικής παρακολούθησης, υπό την προϋπόθεση ότι το περιεχόμενο των μαθημάτων αυτών και τα πρότυπα της κατάρτισης βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο με εκείνα της πλήρους παρακολούθησης μαθημάτων.

24. Πρέπει να δοθεί σημασία στην επιθυμία να παρέχεται εκπαίδευση σε εκπαιδευτικούς διαφορετικών βαθμίδων, πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, τεχνικής, ειδικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης, σε ιδρύματα που είτε συνδέονται οργανικά ή είναι γεωγραφικά παρακείμενα.

Ιδρύματα προετοιμασίας εκπαιδευτικών

25. Το προσωπικό των ιδρυμάτων προετοιμασίας εκπαιδευτικών πρέπει να είναι κατάλληλο για να διδάξει το μάθημα της ειδικότητας του σε επίπεδο ισοδύναμο με αυτό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Το προσωπικό που διδάσκει τα παιδαγωγικά μαθήματα πρέπει να έχει διδακτική εμπειρία σε σχολεία και όταν αυτό είναι δυνατόν, να ανανεώνει περιοδικά αυτήν την εμπειρία με τη ανάθεση καθηκόντων διδασκαλίας στα σχολεία.

26. Η έρευνα και ο πειραματισμός στην εκπαίδευση και στη διδασκαλία κάθε μαθήματος πρέπει να προωθηθούν μέσω της παροχής δυνατοτήτων έρευνας στα ιδρύματα προετοιμασίας εκπαιδευτικών και της ερευνητικής εργασίας από το προσωπικό και τους σπουδαστές.

Όλο το προσωπικό που ασχολείται με την κατάρτιση των εκπαιδευτικών πρέπει να γνωρίζει τα συμπεράσματα της έρευνας στον τομέα που τους αφορά και να καταβάλλει προσπάθειες για να μεταδώσει τα αποτελέσματά στους σπουδαστές.

27. Οι σπουδαστές καθώς επίσης και το προσωπικό πρέπει να έχουν την ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με θέματα που ρυθμίζουν τη διαβίωση, την εργασία και την πειθαρχία σε ένα ίδρυμα προετοιμασίας εκπαιδευτικών.

28. Τα ιδρύματα προετοιμασίας εκπαιδευτικών πρέπει να εστιάσουν στην εξέλιξη της υπηρεσίας της εκπαίδευσης, ώστε να συμβαδίζουν τα σχολεία με τα αποτελέσματα της έρευνας και της μεθοδολογικής προόδου, και να απεικονίζουν στο έργο τους την εμπειρία των σχολείων και των εκπαιδευτικών.

29. Τα ιδρύματα προετοιμασίας εκπαιδευτικών πρέπει, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού, και σε συνεργασία με άλλο ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή με τις αρμόδιες εκπαιδευτικές αρχές, ή χωρίς αυτή τη συνεργασία, να έχουν την αρμοδιότητα για την πιστοποίηση ότι ο σπουδαστής έχει ολοκληρώσει ικανοποιητικά τη σειρά μαθημάτων.

30. Οι σχολικές αρχές, σε συνεργασία με τα ιδρύματα προετοιμασίας εκπαιδευτικών, πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα ώστε να παρέχεται στους πρόσφατα καταρτισμένους εκπαιδευτικούς απασχόληση ανάλογη με την προετοιμασία τους, τις προσωπικές επιθυμίες και περιστάσεις.

VI Μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών

31. Οι αρχές και οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αναγνωρίσουν τη σημασία της σε ενδο-υπηρεσιακής εκπαίδευσης η οποία έχει σκοπό να εξασφαλίσει συστηματική βελτίωση της ποιότητας και του περιεχομένου της εκπαίδευσης και των τεχνικών διδασκαλίας.

32. Οι αρχές, κατόπιν διαβουλεύσεων με τις οργανώσεις των εκπαιδευτικών, πρέπει να προωθήσουν την καθιέρωση ενός ευρέος συστήματος της ενδο-υπηρεσιακής εκπαίδευσης, που θα διατίθεται δωρεάν σε όλους τους εκπαιδευτικούς.

Ένα τέτοιο σύστημα πρέπει να παρέχει ποικίλες ρυθμίσεις και να περιλαμβάνει τη συμμετοχή των ιδρυμάτων προετοιμασίας εκπαιδευτικών, επιστημονικών και πολιτιστικών ιδρυμάτων, και των οργανώσεων των εκπαιδευτικών.

Πρέπει να παρέχονται μαθήματα επιμόρφωσης, ειδικά για τους εκπαιδευτικούς που επιστρέφουν στη διδασκαλία μετά από μια διακοπή στην υπηρεσία.

33. (1) Οι σειρές μαθημάτων και άλλες κατάλληλες υποδομές πρέπει να σχεδιαστούν έτσι ώστε να επιτρέπουν στους εκπαιδευτικούς να βελτιώσουν τα προσόντα τους, να αλλάξουν ή να διευρύνουν το πεδίο της εργασίας τους ή να επιδιώξουν προαγωγή και να είναι ενήμεροι για το μάθημα και τον τομέα εκπαίδευσής τους, όσον αφορά στο περιεχόμενο και στη μέθοδο.

(2) Πρέπει να ληφθούν μέτρα που θα καταστήσουν τα βιβλία και άλλο υλικό διαθέσιμα στους εκπαιδευτικούς για να βελτιώσουν τη γενική μόρφωση και τα επαγγελματικά προσόντα τους.

34. Στους εκπαιδευτικούς πρέπει να δοθούν ευκαιρίες και κίνητρα για να συμμετέχουν στα μαθήματα και στις δραστηριότητες τις οποίες θα πρέπει να εκμεταλλευθούν πλήρως.

35. Οι σχολικές αρχές πρέπει να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια έτσι ώστε εξασφαλίσουν ότι τα σχολεία μπορούν να εφαρμόσουν τα σχετικά ερευνητικά συμπεράσματα τόσο στα αντικείμενα σπουδών όσο και στις μεθόδους διδασκαλίας.

36. Οι αρχές πρέπει να ενθαρρύνουν και, όσο το δυνατόν περισσότερο, να βοηθούν τους εκπαιδευτικούς ώστε να ταξιδεύουν στη χώρα τους και στο εξωτερικό, είτε κατά ομάδες είτε εξατομικευμένα, με σκοπό την μετεκπαίδευσή τους.

37. Θα ήταν επιθυμητό τα μέτρα που λαμβάνονται για την προετοιμασία και τη μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών να αναπτυχθούν και να συμπληρωθούν από χρηματοδοτική και τεχνική συνεργασία σε διεθνή ή περιφερειακή βάση.

VII. Απασχόληση και σταδιοδρομία

Είσοδος στο διδασκαλικό επάγγελμα

38. Σε συνεργασία με τις οργανώσεις των εκπαιδευτικών, πρέπει να καθοριστεί σαφώς στο κατάλληλο επίπεδο η πολιτική που ρυθμίζει τις προσλήψεις και να θεσπιστούν κανόνες που θα ορίζουν τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εκπαιδευτικών.

39. Πρέπει να αναγνωριστεί και από τους εκπαιδευτικούς και από τους εργοδότες μια δοκιμαστική περίοδος κατά την εισαγωγή στη διδασκαλία ως ευκαιρία για την ενθάρρυνση και τη χρήσιμη έναρξη του νεοεισερχόμενου και για την καθιέρωση και τη διατήρηση των κατάλληλων επαγγελματικών προτύπων όπως και την ανάπτυξη του ίδιου του εκπαιδευτικού της πρακτικής ικανότητας διδασκαλίας του. Η κανονική διάρκεια της δοκιμαστικής περιόδου πρέπει να γνωστοποιείται εκ των προτέρων και οι όροι για την ικανοποιητική ολοκλήρωσή της πρέπει να σχετίζονται αυστηρά με την επαγγελματική ικανότητα.

Εάν ο εκπαιδευτικός αποτύχει να ολοκληρώσει τη δοκιμαστική περίοδο ικανοποιητικά, πρέπει να ενημερωθεί για τους λόγους και πρέπει να έχει το δικαίωμα να υποβάλει παρατηρήσεις.

Εξέλιξη και προαγωγή

40. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν τη δυνατότητα, υπό τον όρο ότι διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα, να μετακινηθούν από ένα τύπο ή βαθμίδα σχολείου σε άλλο εντός της υπηρεσίας εκπαίδευσης.

41. Η οργάνωση και η δομή μιας εκπαιδευτικής υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των μεμονωμένων σχολείων, πρέπει να παρέχει επαρκείς ευκαιρίες καθώς και αναγνώριση πρόσθετων ευθυνών που ασκούνται από ορισμένους εκπαιδευτικούς, με την προϋπόθεση ότι η ανάληψη αυτών των ευθυνών δεν είναι εις βάρος της ποιότητας ή συχνότητας του διδακτικού τους έργου.

42. Προσοχή πρέπει να δοθεί όσον αφορά τα πλεονεκτήματα των πολύ μεγάλων σχολείων προς όφελος των μαθητών και του προσωπικού ώστε να τους παρέχονται οι ευκαιρίες που προκύπτουν από την ανάληψη ευθυνών από διάφορους εκπαιδευτικούς.

43. Θέσεις αρμοδιότητας στην εκπαίδευση, όπως αυτή του επιθεωρητή, του εκπαιδευτικού διοικητή, του διευθυντή εκπαίδευσης ή άλλες θέσεις ειδικής ευθύνης, πρέπει να δίδονται όσο το δυνατόν περισσότερο σε πεπειραμένους εκπαιδευτικούς.

44. Η προαγωγή πρέπει να βασίζεται σε αντικειμενική αξιολόγηση των προσόντων του εκπαιδευτικού για τη νέα θέση, βάσει αυστηρά επαγγελματικών κριτηρίων που καθορίζονται κατόπιν διαβουλεύσεων με τις οργανώσεις των εκπαιδευτικών.

Ασφάλεια μονιμότητας της θέσης εργασίας

45. Η σταθερότητα της απασχόλησης και η ασφάλεια της μονιμότητας θέσης εργασίας είναι, προς όφελος τόσο της ίδιας της εκπαίδευσης όσο και των

εκπαιδευτικών, σημαντικές και πρέπει να προστατεύονται ακόμη κι όταν γίνονται αλλαγές στην οργάνωση ή εντός του ίδιου του σχολείου.

46. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προστατευθούν επαρκώς από την αυθαίρετη δράση που έχει επιπτώσεις στην επαγγελματική θέση ή τη σταδιοδρομία τους.

Πειθαρχικές διαδικασίες σχετικά με τις παραβιάσεις της επαγγελματικής συμπεριφοράς

47. Τα πειθαρχικά μέτρα που εφαρμόζονται στους εκπαιδευτικούς που κρίνονται ένοχοι για παραβιάσεις επαγγελματικής συμπεριφοράς πρέπει να καθοριστούν σαφώς. Τα πρακτικά και οποιαδήποτε προκύπτουσα δράση πρέπει να δημοσιοποιούνται μόνον εάν το ζητήσει ο εκπαιδευτικός, εκτός από τις περιπτώσεις που περιλαμβάνεται απαγόρευση από τη διδασκαλία ή που το απαιτεί η προστασία και ή ευημερία των μαθητών.

48. Οι αρχές ή οι οργανισμοί που είναι αρμόδιοι για την πρόταση ή την εφαρμογή των κυρώσεων και των ποινών πρέπει να υποδειχθούν σαφώς.

49. Πρέπει να ζητείται η γνώμη των οργανώσεων των εκπαιδευτικών όταν καθιερώνονται οι μηχανισμοί που θα εξετάζουν τα πειθαρχικά θέματα.

50 Κάθε εκπαιδευτικός πρέπει να απολαμβάνει δίκαια μέτρα προστασίας σε κάθε στάδιο οποιασδήποτε πειθαρχικής διαδικασίας, και ειδικότερα:

(α) το δικαίωμα να ενημερώνεται εγγράφως για τους ισχυρισμούς και τους λόγους αυτών

(β) το δικαίωμα πλήρους πρόσβασης στα στοιχεία της υπόθεσης

(γ) το δικαίωμα να υπερασπιστεί τον εαυτό του και να τύχει υπεράσπισης από έναν αντιπρόσωπο της επιλογής του, δίνοντας στον εκπαιδευτικό επαρκή χρόνο για την προετοιμασία της υπεράσπισής του

(δ) το δικαίωμα να ενημερώνεται εγγράφως για τις αποφάσεις που λαμβάνονται και τους λόγους αυτών

(ε) το δικαίωμα να ασκήσει έφεση σε σαφώς καθορισμένες αρμόδιες αρχές ή οργανισμούς.

51. Οι αρχές πρέπει να αναγνωρίσουν ότι η αποτελεσματικότητα των πειθαρχικών μέτρων προστασίας καθώς επίσης και η ίδια η πειθαρχία θα ενισχύονταν σε μεγάλο βαθμό εάν οι εκπαιδευτικοί κρίνονταν με τη συμμετοχή των συναδέλφων τους.

52. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων 47-51 δεν έχουν επιπτώσεις από καμιά άποψη στις διαδικασίες που εφαρμόζονται κανονικά βάσει της εθνικής νομοθεσίας ή των κανονισμών στις πράξεις που τιμωρούνται με βάση το ποινικό δίκαιο.

Ιατρικές εξετάσεις

53. Οι εκπαιδευτικοί απαιτείται να υποβάλλονται σε περιοδικές ιατρικές εξετάσεις, οι όποιες πρέπει να παρέχονται δωρεάν.

Γυναίκες εκπαιδευτικοί με οικογενειακές ευθύνες

54. Ο γάμος δεν πρέπει να θεωρείται φραγμός στο διορισμό ή στη συνέχιση της απασχόλησης για γυναίκες εκπαιδευτικούς, ούτε πρέπει να έχει επιπτώσεις στην αμοιβή ή σε άλλους όρους της εργασίας.

55. Πρέπει να απαγορευθεί στους εργοδότες να διακόπτουν τις συμβάσεις υπηρεσίας για λόγους άδειας εγκυμοσύνης και μητρότητας.

56. Πρέπει να εξεταστούν ρυθμίσεις, όπως σχετικά με βρεφικούς ή νηπιακούς σταθμούς, όπου είναι αναγκαίο για την φροντίδα των παιδιών των εκπαιδευτικών με οικογενειακές ευθύνες.

57. Πρέπει να ληφθούν μέτρα που θα επιτρέψουν στις γυναίκες εκπαιδευτικούς με οικογενειακές ευθύνες να καταλαμβάνουν θέσεις διδασκαλίας στον τόπο διαμονής τους και σε παντρεμένα ζευγάρια, στα οποία και οι δύο είναι εκπαιδευτικοί, να διδάσκουν στην ίδια ευρύτερη περιοχή ή στο ίδιο σχολείο.

58. Σε κατάλληλες περιστάσεις οι γυναίκες εκπαιδευτικοί με οικογενειακές ευθύνες που έχουν φύγει από το επάγγελμα πριν από την ηλικία συνταξιοδότησης πρέπει να ενθαρρύνονται να επιστρέψουν στη διδασκαλία.

Υπηρεσία μερικής απασχόλησης

59. Οι αρχές και τα σχολεία πρέπει να αναγνωρίσουν την αξία της υπηρεσίας μερικής απασχόλησης που παρέχεται, σε περίπτωση ανάγκης, από καταρτισμένους εκπαιδευτικούς που για ορισμένους λόγους δεν μπορούν να εργαστούν σε βάση πλήρους απασχόλησης.

60. Οι εκπαιδευτικοί που απασχολούνται τακτικά σε βάση μερικής απασχόλησης πρέπει:

(α) να λαμβάνουν αναλογικά την ίδια αμοιβή και να απολαμβάνουν τις ίδιες βασικές συνθήκες απασχόλησης με τους εκπαιδευτικούς που εργάζονται σε βάση πλήρους απασχόλησης

(β) να τους χορηγούνται δικαιώματα αντίστοιχα με εκείνα των εκπαιδευτικών πλήρους απασχόλησης όσον αφορά στην άδεια διακοπών με αποδοχές, άδεια για λόγους υγείας και άδεια μητρότητας, που θα υπόκεινται στις ίδιες νόμιμες απαιτήσεις και

(γ) να έχουν το δικαίωμα σε επαρκή και κατάλληλη προστασία κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της κάλυψης από τα συνταξιοδοτικά συστήματα των εργοδοτών.

VIII. Δικαιώματα και ευθύνες των εκπαιδευτικών

Επαγγελματική ελευθερία

61. Το διδασκαλικό επάγγελμα κατά την άσκηση των επαγγελματικών καθηκόντων πρέπει να απολαμβάνει ακαδημαϊκή ελευθερία. Δεδομένου ότι οι εκπαιδευτικοί είναι ιδιαίτερα κατάλληλοι για να κρίνουν τα μέσα και τις μεθόδους διδασκαλίας που είναι καταλληλότερες για τους μαθητές τους, πρέπει να τους δοθεί ουσιαστικός ρόλος στην επιλογή και την προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού, στην επιλογή των εγχειριδίων και στην εφαρμογή των μεθόδων διδασκαλίας, στο πλαίσιο των εγκεκριμένων προγραμμάτων, και με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών αρχών.

62. Οι εκπαιδευτικοί και οι οργανώσεις τους πρέπει να συμμετέχουν στην ανάπτυξη των νέων σειρών μαθημάτων, εγχειριδίων και μέσων διδασκαλίας.

63. Οποιαδήποτε συστήματα επιθεώρησης ή επίβλεψης πρέπει να σχεδιαστούν για να ενθαρρύνουν και να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς στην εκτέλεση του επαγγελματικού έργου τους και πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μην μειώνουν την ελευθερία, την πρωτοβουλία και την ευθύνη των εκπαιδευτικών.

64. (1) Όπου απαιτείται οποιουδήποτε είδους άμεση αξιολόγηση της εργασίας του εκπαιδευτικού, η αξιολόγηση αυτή πρέπει να είναι αντικειμενική και να γνωστοποιείται στον εκπαιδευτικό.

(2) Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν το δικαίωμα να προσφύγουν ενάντια σε αξιολογήσεις που θεωρούν αδικαιολόγητες.

65. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι ελεύθεροι να χρησιμοποιούν τεχνικές αξιολόγησης καθώς μπορεί να αποβούν χρήσιμες για την επιβράβευση της προόδου των μαθητών, αλλά πρέπει να διασφαλιστεί ότι δεν προκύπτει καμία αδικία σε βάρος μεμονωμένων μαθητών.

66. Οι αρχές πρέπει να δώσουν το οφειλόμενο βάρος στις συστάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την καταλληλότητα μεμονωμένων μαθητών για μαθήματα και περαιτέρω εκπαίδευση διαφόρων ειδών.

67. Πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την προώθηση μιας στενής συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων προς όφελος των μαθητών, αλλά οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προστατευθούν από την άδικη ή αδικαιολόγητη παρέμβαση από τους γονείς σε θέματα που αποτελούν ουσιαστικά επαγγελματική ευθύνη του εκπαιδευτικού.

68. (1) Στους γονείς που έχουν μια καταγγελία ενάντια σε σχολείο ή εκπαιδευτικό πρέπει να δοθεί η ευκαιρία να το συζητήσουν σε πρώτο στάδιο με τον διευθυντή του σχολείου και τον ενδιαφερόμενο εκπαιδευτικό.

Οποιαδήποτε καταγγελία που απευθύνεται στη συνέχεια σε ανώτερη αρχή πρέπει να γίνεται εγγράφως και να δίδεται ένα αντίγραφο στον εκπαιδευτικό.

(2) Οι έρευνες για τις καταγγελίες πρέπει να διεξάγονται με τρόπο ώστε να δίδεται στους εκπαιδευτικούς η ευκαιρία να υπερασπιστούν τον εαυτό τους και να μην δίνεται καμία δημοσιότητα στις διώξεις.

69. Ενώ οι εκπαιδευτικοί πρέπει να επιδεικνύουν μέγιστη προσοχή για να αποφεύγονται τα ατυχήματα στους μαθητές, οι εργοδότες των εκπαιδευτικών πρέπει να τους προστατεύουν από τον κίνδυνο να θεωρηθούν υπεύθυνοι για βλάβες σε περίπτωση τραυματισμού μαθητών που συμβαίνει στο σχολείο ή στις σχολικές δραστηριότητες εκτός των σχολικών εγκαταστάσεων ή χώρων.

Ευθύνες των εκπαιδευτικών

70. Αναγνωρίζοντας ότι η θέση του επαγγέλματός τους εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τους ίδιους, πρέπει όλοι οι εκπαιδευτικοί να επιδιώξουν να επιτύχουν τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα σε ολόκληρο το επαγγελματικό έργο τους.

71. Τα επαγγελματικά πρότυπα που σχετίζονται με την απόδοση των εκπαιδευτικών πρέπει να καθοριστούν και να διατηρηθούν με τη συμμετοχή των οργανώσεων των εκπαιδευτικών.

72. Οι εκπαιδευτικοί και οι οργανώσεις των εκπαιδευτικών πρέπει να επιδιώξουν να συνεργαστούν πλήρως με τις αρχές προς όφελος των μαθητών, της εκπαιδευτικής υπηρεσίας και της κοινωνίας γενικότερα.

73. Οι κώδικες ηθικής ή συμπεριφοράς πρέπει να καθιερωθούν από τις οργανώσεις των εκπαιδευτικών, δεδομένου ότι τέτοιοι κώδικες συμβάλλουν ιδιαίτερα στην διασφάλιση του γοήτρου του επαγγέλματος και της άσκησης των επαγγελματικών καθηκόντων σύμφωνα με τις συμφωνηθείσες αρχές.

74. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προετοιμάζονται για να λαμβάνουν μέρος στις εξωσχολικές δραστηριότητες προς όφελος των μαθητών και των ενηλίκων.

Σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών και των υπηρεσιών εκπαίδευσης συνολικά

75. Για να μπορούν οι εκπαιδευτικοί να μοιράζουν το βάρος των ευθυνών, οι αρχές πρέπει να καθιερώσουν και να χρησιμοποιούν τακτικά εγκεκριμένα μέσα διαβουλεύσεων με τις οργανώσεις των εκπαιδευτικών σε θέματα όπως η εκπαιδευτική πολιτική, η σχολική οργάνωση, και οι νέες εξελίξεις στις υπηρεσίες εκπαίδευσης.

76. Οι αρχές και οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αναγνωρίσουν τη σημασία της συμμετοχής των εκπαιδευτικών, μέσω των οργανώσεών τους και με άλλους τρόπους, στα μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας της υπηρεσίας εκπαίδευσης, στην εκπαιδευτική έρευνα, και στην ανάπτυξη και διάδοση νέων βελτιωμένων μεθόδων.

77. Οι αρχές πρέπει να διευκολύνουν την καθιέρωση και την εργασία επιτροπών που συγκροτούνται, σε ένα σχολείο ή σε ευρύτερο πλαίσιο, με σκοπό την προώθηση της συνεργασίας εκπαιδευτικών του ίδιου διδακτικού αντικειμένου και πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις απόψεις και τις προτάσεις αυτών των επιτροπών.

78. Το διοικητικό και άλλο προσωπικό που είναι αρμόδιο για θέματα των υπηρεσιών εκπαίδευσης πρέπει να επιδιώξει να αναπτύξει καλές σχέσεις με τους εκπαιδευτικούς και αυτή η προσέγγιση πρέπει να είναι αμοιβαία.

Δικαιώματα των εκπαιδευτικών

79. Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στην κοινωνική και δημόσια ζωή πρέπει να ενθαρρύνεται προς όφελος της προσωπικής ανάπτυξης του εκπαιδευτικού, της υπηρεσίας εκπαίδευσης και της κοινωνίας συνολικά.

80. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι ελεύθεροι να ασκήσουν όλα τα πολιτικά δικαιώματα που απολαμβάνουν γενικά οι πολίτες και πρέπει να είναι εκλέξιμοι σε δημόσια αξιώματα.

81. Όπου οι απαιτήσεις ενός δημόσιου αξιώματος είναι τέτοιες που ο εκπαιδευτικός πρέπει να εγκαταλείψει τα διδακτικά του καθήκοντα, πρέπει να διατηρεί τη θέση του στο επάγγελμα ως προς τα τεκμήρια προϋπηρεσίας και συνταξιοδότησης του και πρέπει να έχει το δικαίωμα να επιστρέψει στην προηγούμενη θέση του ή σε μια ισοδύναμη θέση αφότου έχει λήξει ο όρος δημόσιου αξιώματός του.

82. Οι μισθοί καθώς και οι συνθήκες εργασίας για τους εκπαιδευτικούς πρέπει να καθοριστούν μέσω της διαδικασίας διαπραγματεύσεως μεταξύ των οργανώσεων των εκπαιδευτικών και των εργοδοτών των εκπαιδευτικών.

83. Πρέπει να καθιερωθούν μηχανισμοί με ή χωρίς θέσπιση νόμου με τους οποίους θα διασφαλίζεται το δικαίωμα των εκπαιδευτικών να διαπραγματεύονται μέσω των οργανώσεών τους με τους εργοδότες τους, στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα.

84. Πρέπει να καθιερωθούν κατάλληλοι κοινοί μηχανισμοί για να εξετάσουν την ρύθμιση των διαφωνιών μεταξύ των εκπαιδευτικών και των εργοδοτών τους που προκύπτουν από τους όρους και τις συνθήκες της απασχόλησης. Όταν εξαντλούνται τα μέσα και οι διαδικασίες που καθιερώνονται για αυτούς τους λόγους ή εάν υπάρχει διακοπή στις διαπραγματεύσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, οι οργανώσεις των εκπαιδευτικών πρέπει να έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν άλλα μέτρα όπως ισχύει σε άλλες οργανώσεις για την υπεράσπιση των νόμιμων συμφερόντων τους.

ΙΧ. Προϋποθέσεις για αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση

85. Δεδομένου ότι ο εκπαιδευτικός είναι ένας πολύτιμος ειδικός, η εργασία του πρέπει να οργανωθεί με τέτοιο τρόπο και να βοηθηθεί ώστε να αποφευχθεί η απώλεια του χρόνου και της ενέργειάς του.

Μέγεθος των σχολικών τάξεων

86. Το μέγεθος των τάξεων πρέπει να είναι τέτοιο ώστε να επιτρέπει στον εκπαιδευτικό να δώσει στους μεμονωμένους μαθητές την απαιτούμενη προσοχή. Κατά διαστήματα μπορούν να λαμβάνονται μέτρα για διδασκαλία σε μικρές ομάδες ή ακόμα και μεμονωμένη διδασκαλία για λόγους όπως η ειδική αγωγή, και κατά περίπτωση, για τη διδασκαλία μεγάλης ομάδας με χρήση οπτικοακουστικών μέσων.

Βοηθητικό προσωπικό

87. Με σκοπό να διευκολυνθούν οι εκπαιδευτικοί ώστε να επικεντρωθούν στους επαγγελματικούς στόχους τους, πρέπει να παρασχεθεί στα σχολεία βοηθητικό προσωπικό για την εκτέλεση των μη εκπαιδευτικών καθηκόντων.

Μέσα διδασκαλίας

88. (1) Οι αρχές πρέπει να παρέχουν στους εκπαιδευτικούς και στους μαθητές σύγχρονα μέσα διδασκαλίας. Αυτά τα διδακτικά μέσα δεν πρέπει να θεωρηθούν υποκατάστατο του εκπαιδευτικού αλλά τρόπος βελτίωσης της ποιότητας της διδασκαλίας και επέκτασης των οφελών της εκπαίδευσης σε μεγαλύτερο αριθμό μαθητών

(2) Οι αρχές πρέπει να προωθήσουν την έρευνα για τη χρήση τέτοιων μέσων και να ενθαρρύνουν τους εκπαιδευτικούς για να συμμετέχουν ενεργά σε αυτή την έρευνα.

Ώρες εργασίας

89. Οι ώρες που πρέπει να εργάζονται οι εκπαιδευτικοί ανά ημέρα και εβδομάδα πρέπει να καθιερώνονται κατόπιν διαβουλεύσεων με τις οργανώσεις των εκπαιδευτικών.

90. Στον καθορισμό των ωρών της διδασκαλίας πρέπει να δίδεται προσοχή σε όλους τους παράγοντες που είναι σχετικοί με το φορτίο εργασίας του εκπαιδευτικού, όπως:

(α) ο αριθμός των μαθητών με τους οποίους ο εκπαιδευτικός πρέπει για να συνεργαστεί ανά ημέρα και εβδομάδα

(β) η ανάγκη να παρασχεθεί χρόνος για τον επαρκή προγραμματισμό και την προετοιμασία των μαθημάτων και για την αξιολόγηση της εργασίας

(γ) ο αριθμός των διαφορετικών μαθημάτων που ορίζονται να διδαχθούν κάθε μέρα

(δ) οι απαιτήσεις στο χρόνο του εκπαιδευτικού που επιβάλλονται από τη συμμετοχή στην έρευνα, στις σχολικές και εξωσχολικές δραστηριότητες, στα εποπτικά καθήκοντα και στην παροχή συμβουλών προς τους μαθητές

(ε) η επιδίωξη εξεύρεσης χρόνου στον οποίο οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αναλύσουν και να συζητήσουν με τους γονείς σχετικά με την πρόοδο των μαθητών.

91. Πρέπει να παρέχεται χρόνος στους εκπαιδευτικούς για τη συμμετοχή σε προγράμματα συνεχούς επιμόρφωσης.

92. Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις εξωσχολικές δραστηριότητες δεν πρέπει να αποτελέσει υπερβολικό φορτίο και δεν πρέπει να παρεμποδίσει την εκπλήρωση των κύριων καθηκόντων του εκπαιδευτικού.

93. Οι εκπαιδευτικοί στους οποίους έχουν ανατεθεί ειδικές εκπαιδευτικές ευθύνες εκτός από την διδασκαλία στην τάξη πρέπει να μειώσουν τις κανονικές ώρες διδασκαλίας τους αντίστοιχα.

Ετήσια άδεια διακοπών με αποδοχές

94. Όλοι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να απολαμβάνουν το δικαίωμα σε επαρκείς ετήσιες διακοπές με πλήρεις αποδοχές.

Άδεια για σπουδές

95. (1) Πρέπει να χορηγείται στους εκπαιδευτικούς άδεια σπουδών με πλήρεις ή μερικές αποδοχές κατά διαστήματα. Οι γυναίκες εκπαιδευτικοί με παιδιά πρέπει να ενθαρρυνθούν με μέτρα να παραμείνουν στην υπηρεσία, όπως επιτρέποντας τους, μετά από αίτημά τους, να λάβουν πρόσθετη άδεια

(2) Η περίοδος σπουδαστικής άδειας πρέπει να προσμετράται στο τεκμήρια αρχαιότητας και συνταξιοδότησης.

(3) Πρέπει να δίδεται συχνότερα άδεια σπουδών στους εκπαιδευτικούς που υπηρετούν σε περιοχές που βρίσκονται μακριά από τα κέντρα πληθυσμών (δυσπρόσιτες περιοχές) και που αναγνωρίζονται υπό αυτήν τη μορφή από τις δημόσιες αρχές.

Ειδική άδεια

96. Η άδεια απουσίας από την εργασία που χορηγείται στο πλαίσιο των διμερών και πολύπλευρων πολιτιστικών ανταλλαγών πρέπει να θεωρείται υπηρεσία.

97. Πρέπει να χορηγηθεί άδεια απουσίας στους εκπαιδευτικούς που συνδέονται με προγράμματα τεχνικής βοήθειας και πρέπει να προστατεύονται η αρχαιότητά τους, το δικαίωμα προαγωγής και σύνταξης στην χώρα τους. Επιπλέον πρέπει να γίνουν ειδικές ρυθμίσεις για να καλυφθούν οι έκτακτες δαπάνες τους.

98. Στους ξένους φιλοξενούμενους εκπαιδευτικούς πρέπει ομοίως να δοθεί η άδεια απουσίας από τις χώρες τους και να προστατευτούν τα δικαιώματά αρχαιότητας και συνταξιοδότησης.

99. (1) Στους εκπαιδευτικούς πρέπει να χορηγείται περιστασιακή άδεια απουσίας με πλήρεις αποδοχές για να μπορούν να συμμετέχουν στις δραστηριότητες των οργανώσεών τους.

(2) Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν το δικαίωμα να αναλάβουν κάποιο αξίωμα στις οργανώσεις τους. Σε αυτή την περίπτωση τα δικαιώματά τους πρέπει να είναι παρόμοια με εκείνες των εκπαιδευτικών που κατέχουν δημόσιο αξίωμα.

100. Στους εκπαιδευτικούς πρέπει να χορηγείται άδεια απουσίας με πλήρεις αποδοχές για σημαντικούς προσωπικούς λόγους στο πλαίσιο συμφωνιών που διευκρινίζονται πριν από την απασχόληση.

Άδεια για λόγους υγείας και άδεια μητρότητας

101. (1) Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν το δικαίωμα στην άδεια για λόγους υγείας με αποδοχές.

(2) Για τον καθορισμό της περιόδου κατά τη διάρκεια της οποίας θα δοθούν πλήρεις ή μερικές αποδοχές, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη περιπτώσεις στις οποίες είναι απαραίτητο να απομακρυνθούν οι εκπαιδευτικοί από τους μαθητές για μεγάλη περίοδο.

102. Πρέπει να εφαρμοστούν τα πρότυπα που καθορίζονται από τον Διεθνή Οργανισμό Εργασίας για το θέμα προστασίας της μητρότητας, και ειδικότερα η Συνθήκη προστασίας της μητρότητας του 1919, και η Συνθήκη προστασίας της μητρότητας (αναθεωρημένη) του 1952, όπως και στα πρότυπα που αναφέρονται στην παράγραφο 126 της παρούσας σύστασης.

103. Οι γυναίκες εκπαιδευτικοί με παιδιά πρέπει να ενθαρρύνονται να παραμείνουν στην υπηρεσία τους με μέτρα, όπως να τους επιτραπεί, μετά από αίτημά τους, να πάρουν πρόσθετη άδεια άνευ αποδοχών μέχρι ενός έτους μετά από τον τοκετό χωρίς απώλεια της εργασίας, διατηρώντας πλήρως όλα τα εργασιακά δικαιώματα.

Ανταλλαγές εκπαιδευτικών

104. Οι αρχές πρέπει να αναγνωρίσουν την αξία των επαγγελματικών και πολιτιστικών ανταλλαγών μεταξύ των χωρών και των ταξιδιών των εκπαιδευτικών στο εξωτερικό, τόσο για τις υπηρεσίες εκπαίδευσης όσο και για τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς. Πρέπει να επιδιώκουν να επεκτείνουν τέτοιες ευκαιρίες και να λαμβάνουν υπόψη την εμπειρία που αποκτιέται στο εξωτερικό από μεμονωμένους εκπαιδευτικούς.

105. Η επιλογή για τέτοιες ανταλλαγές πρέπει να γίνεται χωρίς καμία διάκριση, και τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα δεν πρέπει να θεωρηθούν ότι αντιπροσωπεύουν καμία συγκεκριμένη πολιτική άποψη.

106. Στους εκπαιδευτικούς που ταξιδεύουν στο εξωτερικό προκειμένου να σπουδάσουν και να εργαστούν πρέπει να δοθούν επαρκή μέσα για αυτό και κατάλληλα μέτρα προστασίας της θέσης και του νομικού καθεστώτος τους.

107. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ενθαρρύνονται για να μοιράζονται την διδακτική εμπειρία που αποκτούν στο εξωτερικό με άλλα μέλη του επαγγέλματος.

Σχολικά κτήρια

108. Τα σχολικά κτήρια πρέπει να είναι ασφαλή και ελκυστικά στο γενικό σχεδιασμό και λειτουργικά στη διαρρύθμιση. Πρέπει να συμβάλλουν στην αποτελεσματική διδασκαλία, και να χρησιμοποιούνται για εξωσχολικές δραστηριότητες, ειδικά στις αγροτικές περιοχές, σαν κέντρο της κοινότητας. Πρέπει να κατασκευάζονται σύμφωνα με τα καθιερωμένα υγειονομικά πρότυπα και λαμβάνοντας υπόψη τη διάρκεια, προσαρμοστικότητα και την εύκολη, οικονομική συντήρησή τους.

109. Οι αρχές πρέπει να εξασφαλίζουν την κατάλληλη διατήρηση των σχολικών εγκαταστάσεων, έτσι ώστε να μην απειλείται από καμιά άποψη η υγεία και η ασφάλεια των μαθητών και των εκπαιδευτικών.

110. Για το σχεδιασμό των νέων σχολείων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η άποψη των εκπροσώπων των εκπαιδευτικών. Για την παροχή της νέας ή πρόσθετης στέγασης σε ένα υπάρχον σχολείο πρέπει να ζητηθεί η γνώμη του προσωπικού του εν λόγω σχολείου.

Ειδικές διατάξεις για τους εκπαιδευτικούς στις αγροτικές ή απομακρυσμένες περιοχές

111. (1) Αξιοπρεπής κατοικία, κατά προτίμηση δωρεάν ή με επιδοτούμενο ενοίκιο, πρέπει να προβλέπεται για τους εκπαιδευτικούς και τις οικογένειές τους στις δυσπρόσιτες περιοχές και θα πρέπει να αναγνωριστούν υπό αυτήν τη μορφή από τις δημόσιες αρχές.

(2) Στις χώρες όπου οι εκπαιδευτικοί, εκτός από τα κανονικά καθήκοντα διδασκαλίας τους, αναμένεται να προωθήσουν και να διοργανώσουν δραστηριότητες στην κοινότητα, τα προγράμματα και τα σχέδια ανάπτυξης πρέπει να περιλαμβάνουν διατάξεις για την κατάλληλη στέγαση των εκπαιδευτικών.

112. (1) Σε περίπτωση διορισμού ή μετάθεσης σε σχολεία σε δυσπρόσιτες περιοχές, πρέπει να παρέχονται στους εκπαιδευτικούς τα έξοδα μετακόμισης και ταξιδιού για τους ίδιους και τις οικογένειές τους.

(2) Στους εκπαιδευτικούς σε αυτές τις περιοχές πρέπει, όπου είναι απαραίτητο, να δίνονται ειδικές διευκολύνσεις όσον αφορά τα έξοδα κίνησης που θα τους επιτρέπουν να διατηρήσουν τα επαγγελματικά πρότυπα.

(3) Στους εκπαιδευτικούς που μετατίθενται σε δυσπρόσιτες περιοχές πρέπει, σαν κίνητρο, να τους επιστρέφονται από τη θέση εργασίας τους τα έξοδα ταξιδιού στην πόλη μόνιμης κατοικίας τους μία φορά ετησίως όταν πηγαίνουν κατά την άδεια.

113. Όποτε οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες, αυτές πρέπει να αντισταθμιστούν με την καταβολή επιδομάτων ιδιαίτερων δυσχερειών, τα οποία πρέπει να περιλαμβάνονται στις αποδοχές που λαμβάνονται υπόψη για συνταξιοδοτικούς λόγους.

X. Μισθοί εκπαιδευτικών

114. Μεταξύ των διάφορων παραγόντων που έχουν επιπτώσεις στη θέση των εκπαιδευτικών, ιδιαίτερη σημασία πρέπει να αποδοθεί στο μισθό, θεωρώντας ότι στον σύγχρονο κόσμο ρυθμίζει πολλούς άλλους παράγοντες, όπως τη στάση ή το σεβασμό που τους αποδίδεται και το επίπεδο εκτίμησης της σημασίας του λειτουργήματος τους, που κατά ένα μεγάλο μέρος εξαρτώνται, όπως και σε άλλα παρόμοια επαγγέλματα, από την οικονομική θέση στην οποία τοποθετούνται.

115. Οι μισθοί των εκπαιδευτικών πρέπει:

(α) να απεικονίζουν τη σημασία του λειτουργήματος της διδασκαλίας μέσα στην κοινωνία και ως εκ τούτου τη σημασία των εκπαιδευτικών καθώς επίσης και τις κάθε είδους ευθύνες που αναλαμβάνουν από την στιγμή της εισόδου τους στην υπηρεσία

(β) να μπορούν να συγκριθούν ευνοϊκά με τους μισθούς άλλων επαγγελματιών που απαιτούν παρόμοια ή ισοδύναμα προσόντα

(γ) να παρέχουν στους εκπαιδευτικούς τα μέσα που θα τους εξασφαλίζουν βασικό βιοτικό επίπεδο για τους ίδιους και τις οικογένειές τους καθώς επίσης και να επενδύσουν στη μετεκπαίδευση ή στην οργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων, ενισχύοντας κατά συνέπεια τα επαγγελματικά τους προσόντα

(δ) να λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι ορισμένες θέσεις απαιτούν υψηλότερα προσόντα και εμπειρία και κατά συνέπεια μεγαλύτερες ευθύνες.

116. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αμείβονται βάσει των μισθολογικών κλιμάκων που καθιερώνονται σε συμφωνία με τις οργανώσεις των εκπαιδευτικών.

Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει καταρτισμένοι εκπαιδευτικοί κατά τη διάρκεια δοκιμαστικής περιόδου ή εάν απασχολούνται σε προσωρινή βάση να αμείβονται βάσει χαμηλότερης μισθολογικής κλίμακας από αυτή που καθορίζεται για τους κανονικούς εκπαιδευτικούς.

117. Η δομή των μισθών πρέπει να σχεδιαστεί ώστε να μη προκληθούν αδικίες ή ανωμαλίες που μπορεί να οδηγήσουν σε τριβές μεταξύ διαφορετικών ομάδων εκπαιδευτικών.

118. Όπου καθορίζεται ένας μέγιστος αριθμός ωρών διδασκαλίας στην τάξη, ο εκπαιδευτικός του οποίου το κανονικό πρόγραμμα υπερβαίνει το κανονικό μέγιστο πρέπει να λαμβάνει πρόσθετη αμοιβή βάσει εγκεκριμένης κλίμακας.

119. Οι διαφοροποιήσεις των μισθών πρέπει να βασιστούν σε αντικειμενικά κριτήρια όπως τα επίπεδα προσόντων, τα έτη εμπειρίας ή ο βαθμός ευθύνης, όμως η σχέση μεταξύ του χαμηλότερου και υψηλότερου μισθού πρέπει να είναι εντός λογικών ορίων.

120. Για την καθιέρωση της τοποθέτησης σε μια βασική μισθολογική κλίμακα ενός εκπαιδευτικού επαγγελματιών ή τεχνικών μαθημάτων που δεν μπορεί να έχει κανέναν ακαδημαϊκό βαθμό, πρέπει να ληφθεί υπόψη η αξία της πρακτικής κατάρτισης και της εμπειρίας του.

121. Οι μισθοί των εκπαιδευτικών πρέπει να υπολογίζονται σε ετήσια βάση.

122. (1) Πρέπει να προβλεφθεί η εξέλιξη εντός του βαθμού μέσω των αυξήσεων μισθών που χορηγούνται σε τακτά διαστήματα, κατά προτίμηση ετήσια.

(2) Η πρόοδος από το ελάχιστο στο μέγιστο της βασικής μισθολογικής κλίμακας δεν πρέπει να επεκταθεί σε περίοδο διάρκειας μεγαλύτερης από 10 έως 15 έτη.

(3) Στους εκπαιδευτικούς πρέπει να χορηγούνται αυξήσεις μισθών για υπηρεσία που εκτελείται κατά τη διάρκεια των περιόδων δοκιμαστικού ή προσωρινού διορισμού.

123. (1) Οι μισθολογικές κλίμακες για τους εκπαιδευτικούς πρέπει να αναθεωρούνται περιοδικά ώστε να λαμβάνονται υπόψη παράγοντες όπως η άνοδος στο κόστος ζωής, η αυξανόμενη παραγωγικότητα που οδηγεί στο υψηλότερο βιοτικό επίπεδο στη χώρα ή μια γενική ανοδική μετακίνηση στα επίπεδα αμοιβών ή μισθών.

(2) Όταν η μισθολογική κλίμακα προσαρμόζεται αυτόματα μετά την υιοθέτηση ενός δείκτη κόστους ζωής, η επιλογή του δείκτη πρέπει να καθορίζεται με συμμετοχή των οργανώσεων των εκπαιδευτικών και οποιοδήποτε επίδομα κόστους ζωής που χορηγείται πρέπει να θεωρείται αναπόσπαστο μέρος των αποδοχών που λαμβάνονται υπόψη για συνταξιοδοτικούς λόγους.

124. Κανένα σύστημα αξιολόγησης για λόγους προσδιορισμού των μισθών δεν πρέπει να εισαχθεί ή να εφαρμοστεί χωρίς προηγούμενες διαβουλεύσεις και χωρίς την αποδοχή του από τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις των εκπαιδευτικών.

XI. Κοινωνική ασφάλιση

Γενικές διατάξεις

125. Όλοι οι εκπαιδευτικοί, ανεξάρτητα από τον τύπο σχολείου στον οποίο υπηρετούν, πρέπει να απολαμβάνουν την ίδια ή παρόμοια προστασία κοινωνικής ασφάλισης. Η προστασία πρέπει να επεκταθεί στις δοκιμαστικές περιόδους και στις περιόδους κατάρτισης για εκείνους που απασχολούνται τακτικά ως εκπαιδευτικοί.

126. (1) Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προστατεύονται από μέτρα κοινωνικής ασφάλισης για περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης που περιλαμβάνονται στο Διεθνή Οργανισμό Εργασίας - Συνθήκη κοινωνικής ασφάλισης (κατώτατα πρότυπα), 1952, δηλαδή για την ιατρική φροντίδα, επίδομα ασθένειας, επίδομα ανεργίας, επίδομα γήρατος, επίδομα τραυματισμών κατά την εργασία, οικογενειακό επίδομα, επίδομα μητρότητας, αναπηρίας και παροχές προς τους επιζώντες.

(2) Τα πρότυπα της κοινωνικής ασφάλισης που προβλέπονται για τους εκπαιδευτικούς πρέπει να είναι τουλάχιστον τόσο ευνοϊκά όσο εκείνα που καθορίζονται στα σχετικά όργανα του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας και ειδικότερα στη Συνθήκη για την κοινωνική ασφάλιση (κατώτατα επίπεδα), 1952.

(3) Η χορήγηση των επιδομάτων κοινωνικής ασφάλισης προς τους εκπαιδευτικούς πρέπει να θεωρείται δικαίωμα.

127. Η προστασία κοινωνικής ασφάλισης των εκπαιδευτικών πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες απασχόλησής τους, όπως υποδεικνύεται στις παραγράφους 128-140.

Ιατρική περίθαλψη

128. Στις περιοχές όπου υπάρχει έλλειψη ιατρικών εγκαταστάσεων πρέπει να χορηγούνται στους εκπαιδευτικούς οι δαπάνες μετακίνησης απαραίτητες για να λάβουν την κατάλληλη ιατρική φροντίδα.

Επίδομα ασθενείας

129. (1) Επίδομα ασθενείας πρέπει να χορηγείται καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου ανικανότητας για εργασία που περιλαμβάνει αναστολή των αποδοχών.

(2) Πρέπει να χορηγείται από την πρώτη ημέρα σε κάθε περίπτωση αναστολής των αποδοχών.

(3) Όπου η διάρκεια του επιδόματος ασθενείας περιορίζεται σε μια καθορισμένη περίοδο, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για επέκτασή του σε περιπτώσεις στις οποίες είναι απαραίτητο για τους εκπαιδευτικούς να απομακρυνθούν από τους μαθητές.

Επίδομα λόγω τραυματισμών στην εργασία

130. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προστατεύονται από τις συνέπειες των τραυματισμών που συμβαίνουν όχι μόνο κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας στο σχολείο αλλά και όταν ασχολούνται με σχολικές δραστηριότητες εκτός των σχολικών χώρων ή εγκαταστάσεων.

131. Ορισμένες μολυσματικές ασθένειες επικρατούσες μεταξύ των παιδιών πρέπει, όταν προσβάλλονται οι εκπαιδευτικοί που έχουν εκτεθεί σε αυτές μέσω της επαφής τους με τους μαθητές, να θεωρούνται επαγγελματικές ασθένειες.

Παροχές γήρατος

132. Οι συνταξιοδοτικές πιστώσεις που αποκτούνται από έναν εκπαιδευτικό σε οποιαδήποτε αρχή εκπαίδευσης μιας χώρας πρέπει να μεταβιβάζονται εάν ο εκπαιδευτικός μετακινήθηκε για απασχόληση κάτω από οποιαδήποτε άλλη αρχή μέσα σε εκείνη την χώρα.

133. Λαμβάνοντας υπόψη τους εθνικούς κανονισμούς, οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι, σε περίπτωση αναγνωρισμένης έλλειψης εκπαιδευτικών, συνεχίζουν να βρίσκονται στην υπηρεσία, ενώ απέκτησαν το δικαίωμα για συνταξιοδότηση, θα πρέπει είτε να λάβουν την πίστωση στον υπολογισμό της σύνταξης για τα πρόσθετα έτη υπηρεσίας είτε να μπορούν να λάβουν συμπληρωματική σύνταξη μέσω μιας αρμόδιας υπηρεσίας.

134. Οι παροχές γήρατος θα πρέπει να εξαρτώνται από τις τελικές αποδοχές έτσι ώστε ο εκπαιδευτικός να μπορεί να συνεχίσει να διατηρεί ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο.

Επίδομα λόγω ανικανότητας (για εργασία)

135. Πρέπει να προβλεφθεί η χορήγηση επιδόματος ανικανότητας στους εκπαιδευτικούς που αναγκάζονται να διακόψουν λόγω σωματικής ή διανοητικής ανικανότητας. Πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη χορήγηση των συντάξεων όταν η έκτακτη ανάγκη δεν καλύπτεται με το εκτεταμένο επίδομα ασθένειας ή άλλα μέσα.

136. Σε περίπτωση μερικής ανικανότητας κατά την οποία ο εκπαιδευτικός μπορεί να διδάσκει κατά μερική απασχόληση, πρέπει να χορηγείται μέρος του επιδόματος ανικανότητας.

137. (1) Το επίδομα ανικανότητας πρέπει να εξαρτάται από τις τελικές αποδοχές έτσι ώστε να μπορεί ο εκπαιδευτικός να συνεχίσει να διατηρεί ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο.

(2) Πρέπει να ληφθούν μέτρα για την ιατρική φροντίδα και τις σχετικές παροχές με σκοπό την αποκατάσταση ή, όπου αυτό δεν είναι δυνατό, τη βελτίωση της υγείας των εκπαιδευτικών με ειδικές ανάγκες, όπως και για τις υπηρεσίες αποκατάστασης με σκοπό να προετοιμάσουν τους εκπαιδευτικούς με ειδικές ανάγκες, όταν είναι δυνατόν, για την συνέχιση της προηγούμενης δραστηριότητάς τους.

Παροχές προς επιζώντες

138. Οι όροι της επιλεξιμότητας για τις παροχές επιζώντων και το ποσό των παροχών αυτών πρέπει να είναι τέτοιοι ώστε να επιτρέπεται στους επιζώντες να διατηρήσουν ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο και να εξασφαλίσουν την ευημερία και την εκπαίδευση των επιζώντων εξαρτώμενων παιδιών.

Μέσα παροχής κοινωνικής ασφάλισης στους εκπαιδευτικούς

139. (1) Η προστασία κοινωνικής ασφάλισης των εκπαιδευτικών πρέπει να εξασφαλιστεί όσο το δυνατόν περισσότερο μέσω ενός γενικού σχεδίου εφαρμόσιμου στους μισθωτούς στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα ανάλογα με την περίπτωση.

(2) Όπου δεν υπάρχει κανένα γενικό σχέδιο για ένα ή περισσότερα από τα απρόβλεπτα έξοδα που πρέπει να καλύπτονται, πρέπει να καθιερωθούν ειδικά σχέδια, με ή χωρίς θέσπιση νόμου.

(3) Όπου το επίπεδο των παροχών υπό ένα γενικό σχέδιο είναι κατώτερο από ό,τι προβλέπεται στην παρούσα σύσταση, πρέπει να φτάσει με συμπληρωματικό σχεδιασμό τα συνιστώμενα πρότυπα.

140. Πρέπει να δοθεί προσοχή στη δυνατότητα σύνδεσης αντιπροσώπων των οργανώσεων των εκπαιδευτικών με τη διοίκηση των ειδικών και συμπληρωματικών σχεδίων, συμπεριλαμβανομένης της επένδυσης των κεφαλαίων τους.

XII. Έλλειψη εκπαιδευτικών

141. (1) Πρέπει να αποτελεί κατευθυντήρια αρχή ότι οποιοδήποτε σοβαρό πρόβλημα έλλειψης πρέπει να αντιμετωπιστεί με τα μέτρα που αναγνωρίζονται ως εξαιρετικά, τα οποία δεν μειώνουν ούτε θέτουν από καμιά άποψη σε κίνδυνο τα επαγγελματικά πρότυπα που ήδη καθιερώθηκαν ή πρόκειται να καθιερωθούν και που ελαχιστοποιούν την εκπαιδευτική απώλεια στους μαθητές.

(2) Αναγνωρίζοντας ότι ορισμένες λύσεις σχεδιασμένες με σκοπό να αντιμετωπίσουν την έλλειψη των εκπαιδευτικών, όπως οι υπεράριθμες τάξεις και η αδικαιολόγητη επέκταση των ωρών διδασκαλίας είναι ασυμβίβαστες με τους στόχους και τους σκοπούς της εκπαίδευσης και ότι αποβαίνουν εις βάρος των μαθητών, οι αρμόδιες αρχές πρέπει επείγοντως να λάβουν μέτρα για να καταστήσουν αυτά τα μέσα περιττά και για να τα διακόψουν.

142. Στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου για λόγους έλλειψης εκπαιδευτικών μπορεί να χρειασθούν βραχυπρόθεσμα εντατικά προγράμματα κατάρτισης έκτακτης ανάγκης για τους εκπαιδευτικούς, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα σώμα επαγγελματικά καταρτισμένων εκπαιδευτικών ικανών να καθοδηγήσουν και να διευθύνουν την εκπαιδευτική υπηρεσία πρέπει να είναι διαθέσιμο ένα πλήρως επαγγελματικό εκτενές πρόγραμμα.

143. (1) Οι σπουδαστές που γίνονται δεκτοί σε βραχυπρόθεσμη κατάρτιση προγραμμάτων έκτακτης ανάγκης πρέπει να επιλεγούν βάσει των προτύπων που ισχύουν για την εισαγωγή στο κανονικό επαγγελματικό πρόγραμμα, ή ακόμα και με ανώτερα πρότυπα, ώστε να εξασφαλιστεί ότι θα είναι σε θέση στη συνέχεια να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του πλήρους προγράμματος.

(2) Πρέπει να γίνουν ρυθμίσεις και ειδικές διευκολύνσεις, συμπεριλαμβανομένης της πρόσθετης άδειας σπουδών με πλήρεις αποδοχές, που θα επιτρέπουν σε αυτούς τους σπουδαστές να συμπληρώσουν τα προσόντα τους στην υπηρεσία.

144. (1) Από το μη καταρτισμένο προσωπικό απαιτείται να εργαστεί όσο το δυνατόν περισσότερο υπό τη στενή επίβλεψη και καθοδήγηση επαγγελματικά καταρτισμένων εκπαιδευτικών.

(2) Η απόκτηση ή η συμπλήρωση των προσόντων τους πρέπει να απαιτηθεί από αυτά τα άτομα ως όρος συνεχούς απασχόλησης.

145. Οι αρχές πρέπει να αναγνωρίσουν ότι οι βελτιώσεις στην κοινωνική και οικονομική θέση των εκπαιδευτικών, στις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας, στους όρους απασχόλησής τους και στις προοπτικές σταδιοδρομίας τους είναι τα καλύτερα μέσα για να αντιμετωπιστεί οποιαδήποτε έλλειψη ικανών και πεπειραμένων εκπαιδευτικών, καθώς και για την προσέλκυση και διατήρηση στο διδασκαλικό επάγγελμα σημαντικού αριθμού πλήρως καταρτισμένων ατόμων.

XIII. Τελική διάταξη

146. Όπου οι εκπαιδευτικοί απολαμβάνουν ένα νομικό καθεστώς, το οποίο, από ορισμένες απόψεις, είναι ευνοϊκότερο από αυτό που προβλέπεται στην παρούσα σύσταση, οι όροι της σύστασης δεν πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να μειώσουν το υφιστάμενο νομικό καθεστώς.

Το προαναφερόμενο είναι το αυθεντικό κείμενο της σύστασης που υιοθετείται δεόντως από την Ειδική Διακυβερνητική Διάσκεψη σχετικά με το νομικό καθεστώς των εκπαιδευτικών, η οποία διοργανώθηκε στο Παρίσι και κήρυξε τη λήξη των εργασιών της την 5η Οκτωβρίου του 1966.

Εις πίστωση των ανωτέρω επισυνάπτουμε τις υπογραφές μας την σημερινή πέμπτη ημέρα του Οκτωβρίου του 1966.

***Ο Πρόεδρος της Ειδικής Διακυβερνητικής Διάσκεψης για το νομικό
καθεστώς των εκπαιδευτικών***

Ο Γενικός Διευθυντής της UNESCO

Μετάφραση κειμένου: Βούλα Παπαγιάννη